

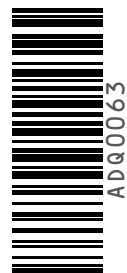
Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej

**E-DYŻUR
OŚWIATOWY**

W tym miesiącu kolejne dyżury online!
Nasz ekspert odpowie na wszystkie pytania
z zakresu prawa oświatowego!

Uczenie się przez całe życie – satysfakcjonujące i skuteczne

Lifelong learning – nauka
na każdym etapie życia

Efektywne uczenie się. Wybrane techniki
skutecznego zdobywania wiedzy i umiejętności

Doradztwo zawodowe – czas start!

Dorota Dudzińska | REDAKTOR

Redaktor czasopisma Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej. Redaktor merytoryczna recenzowanego miesięcznika Strefa Logopedy. Neurologopeda, polonista, oligofrenopeda, terapeuta ręki.

Szanowni Czytelnicy!

Wspieranie rozwoju umiejętności uczenia się przez całe życie to jeden z podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025. Nauka nie kończy się wraz z ukończeniem szkoły średniej lub wyższej. Czy z punktu widzenia ucznia to dobra wiadomość? Tak, jeśli nauka przychodzi mu z łatwością i jest skuteczna. W niniejszym numerze naszego miesięcznika autorzy artykułów podjęli próbę odpowiedzi m.in. na pytania:

- Jak powstała i co oznacza idea lifelong learning?
- W jaki sposób uczyć efektywnie, szybko i komfortowo?

W gazecie znajdują się także liczne propozycje zadań dydaktycznych dla uczniów, konkurs z nagrodami dla Czytelników oraz plakat edukacyjny.

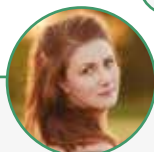
Z życzeniami owocnej lektury
Dorota Dudzińska

Autorki artykułów, scenariuszy zajęć i kart pracy:

Renata Konieczna-Woźniak

Doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Pedagog, andragog, specjalizuje się w problematyce edukacji osób dorosłych w każdym wieku, aktywizacji i wspieraniu seniorów, budowaniu relacji międzypokoleniowych. Autorka wielu publikacji naukowych.

Katarzyna Płuska

Specjalista ds. komunikacji społecznej, certyfikowany trener TUS 1. i 2. st. dla dzieci i dorosłych, absolwentka specjalizacji zarządzania zasobami ludzkimi (Politechnika Łódzka), menedżer oświaty, trener soft skills, autorka serwisu „Miętko o kompetencjach” www.katarzynapluska.pl.
Twórczyni artykułów, e-booków oraz kursów.

Julia Szytk

Doradca zawodowy PSZ. Trener wielu metod pracy w temacie rozwoju osobistego i zawodowego jednostki. Praktyk wspierający z pasją i zaangażowaniem osoby pragnące rozwinąć karierę. Autorka bloga i kanału na FB „Profesjonalny Doradca Zawodowy”.

W NUMERZE:

CZĘŚĆ TEORETYCZNA

- Lifelong learning – nauka na każdym etapie życia str. 1
- Efektywne uczenie się. Wybrane techniki skutecznego zdobywania wiedzy i umiejętności str. 3

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

1. W jakiej formie i w jakim celu uczą się dorośli? str. 6
 2. Sprytnie sposoby, by nie wyleciało z głowy str. 9
 3. Szukamy źródeł wiedzy str. 11
 4. Jaka jest moja inteligencja? Teoria inteligencji str. 14
 5. „Hej ho, do pracy by się szło”. Jaka forma pracy to moja bajka? str. 18
 6. Patrzę, słucham, dotykam – poznaję w całości str. 21
 7. Uczę się uczyć się – co pomaga, a co przeszkadza mi w nauce? str. 24
- Plakat: Są na to sposoby, by weszło do głowy str. 27
- Konkurs dla doradców zawodowych str. 28

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

ul. Łotewska 9A, 03-918 Warszawa
NIP: 526-19-92-256

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy,
Sąd Gospodarczy XIII Wydział Gospodarczy
Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł
Nr rejestrowy BDO 000008579

Kierownik grupy wydawniczej: Agata Jastrzębska

Wydawca: Karolina Mutryn

Redaktor merytoryczna: Dorota Dudzińska

Redakcja: Marta Wysocka

Koordinacja produkcji: Mariusz Jezierski, Magdalena Huta

Korekta: Zespół

Projekt graficzny publikacji: Piotr Fedorczyk

Skład i łamanie: Triograf, Dariusz Kołacz

ISSN: 2657-9502

„Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej” wraz z przysługującymi Czytelnikom innymi elementami dostępnymi w prenumeracie (e-letter, strona WWW i inne) chronione są prawem autorskim. Przedruk materiałów opublikowanych w poradniku „Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej” oraz w innych dostępnych elementach prenumeraty – bez zgody wydawcy – jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło.

Informacje o prenumeracie:

tel.: 22 518 29 29, faks: 22 617 60 10, www.formularze.wip.pl

Lifelong learning – nauka na każdym etapie życia

dr Renata Konieczna-Woźniak

Współczesność charakteryzuje coraz więcej planowanych i nieoczekiwanych szybkich zmian. Zmiany demograficzne, rozwój nowoczesnych technologii i sztucznej inteligencji, big data, globalizacja, kryzysy generują konieczność aktualizacji i zdobywania nowej wiedzy, kompetencji i umiejętności¹.

Tworzenie koncepcji lifelong learning

Historia **kształcenia permanentnego**, później nazywanego **kształceniem ustawicznym**, sięga swą genezą starożytności. Prekursorami promowania edukacji i rozwoju przez całe życie byli m.in.: Konfucjusz, Sokrates, Seneka, Platon. W XVII wieku potrzebę całościowego rozwoju człowieka oraz kształcenia wszystkich ludzi podkreślał Jan Amos Komeński. W roku 1926 Eduard C. Lindeman opublikował pracę pt. *Znaczenie edukacji dorosłych*. Autor uważał, że edukacja nie powinna ograniczać się tylko do nauki zawodu – jego zdaniem edukacja ustawiczna zaczyna się tam, gdzie kończy się kształcenie zawodowe². Podkreślał, że zarówno dorośli, jak i młodzież mogą uczyć się lepiej, gdy pod uwagę brane są ich potrzeby, zainteresowania, sytuacja życiowa, doświadczenia, obraz siebie i różnice indywidualne. Idea edukacji ustawicznej została po raz pierwszy sformułowana w pełni w 1929 roku przez Basila Yeaxlee. Wspólnie z E. Lindemanem opracował on naukowe podwaliny szerokiego rozumienia tego zagadnienia, traktując je jako podstawowy element towarzyszący człowiekowi w codziennym życiu. Do końca lat 60. XX wieku edukacja dorosłych była postrzegana jako proces nauczania. W roku 1966 Robert J. Kidd wyodrębnił **trzy obszary kształcenia ustawicznego**:

- **kształcenie w pionie** – kolejne szczeble edukacji szkolnej, od przedszkola do studiów wyższych, podyplomowych;
- **kształcenie w poziomie** – poznawanie różnorodnych dziedzin życia, nauki i kultury, niezależnie do studiów pionowych,
- **kształcenie w głąb** – powiązane z jakością w edukacji, które wyraża się w silnej motywacji do ucze-

nia się, w aktywnym edukacyjnym i kulturalnym stylu życia oraz wykorzystaniu czasu wolnego.

Połączone trzy obszary stanowią całość edukacji ustawicznej.

W latach 70. XX wieku Paul Lengrand opracował nowe zadania szkoły. Miała ona przygotowywać nie tylko do aktywności zawodowej, ale również wprowadzać w dalszą edukację po jej ukończeniu³. W latach 80. XX wieku **koncepcja kształcenia ustawicznego zmieniała się w ideę całościowego uczenia się (LLL)**⁴.

W kolejnej dekadzie powstało szereg dokumentów dotyczących LLL, a wśród nich szczególnie warto wymienić:

- **Białą Księgę „Nauczanie i uczenie się. Na drodze do uczącego się społeczeństwa”** (1995) – uznaje się ją za punkt zwrotny w rozwoju idei całościowego uczenia się, jak i strategii zorientowanej na jej realizację w warunkach uczącego się społeczeństwa⁵;
- **Raport pod przewodnictwem Jacques’a L. Delorsa „Edukacja. Jest w niej ukryty skarb”** (1996) – zdaniem autorów edukacja powinna organizować się wokół czterech aspektów kształcenia, które przez całe życie będą niejako dla każdej jednostki filarami jej wiedzy:
 - **uczyć się, aby wiedzieć;**
 - **uczyć się, aby działać;**
 - **uczyć się, aby żyć wspólnie;**
 - **uczyć się, aby być**⁶.

¹ R. Konieczna-Woźniak, *Znaczenie edukacji dorosłych w budowaniu relacji międzypokoleniowych w starzejącym się polskim społeczeństwie*, [w:] „Pedagogika Społeczna. Nova”, t. 3 (5), 2023, s. 73–74.

² M.S. Knowles, E.F. Holton III, R.A. Swanson, *Edukacja dorosłych. Podręcznik akademicki*, Warszawa 2009, s. 44–46; W. Wróblewska, *Konsekwencje założeń koncepcji edukacji ustawicznej dla autoedukacji*, [w:] „E-mentor”, nr 5(17), 2006.

³ J. Półturzycki, *Aktualność problemów edukacji ustawicznej*, [w:] „E-mentor”, nr 1(13), 2006.

⁴ M. Malewski, *Od nauczania do uczenia się. O paradygmatycznej zmianie w andragogice*, Wrocław 2010, s. 56.

⁵ E. Solarczyk-Ambrozik, *Od uspołecznienia „mas” do uspołecznienia jednostek – od oświaty dorosłych do uczenia się przez całe życie*, [w:] „Edukacja Dorosłych”, nr 1 (68), 2013, s. 39.

⁶ Raport dla UNESCO Międzynarodowej Komisji do spraw Edukacji dla XXI wieku, *Edukacja: jest w niej ukryty skarb*, https://www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/4_Filary_Raport_Delorsa.pdf [dostęp: 30.08.2024 r.].